

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 104/13
Λουξεμβούργο, 12 Σεπτεμβρίου 2013

Απόφαση στην υπόθεση T-347/09
Γερμανία κατά Επιτροπής

**Το Γενικό Δικαστήριο επικυρώνει την απόφαση της Επιτροπής κατά την οποία η εκ
χαριστικής αιτίας μεταβίβαση από τη Γερμανία ορισμένων εκτάσεων γης της
φυσικής κληρονομιάς της σε οργανώσεις προστασίας του περιβάλλοντος συνιστά
κρατική ενίσχυση**

*Οι οργανώσεις αυτές, καθώςον προσφέρουν άμεσα υπηρεσίες και προϊόντα εντός αγορών στις
οποίες επικρατεί ανταγωνισμός, πρέπει να θεωρούνται ως επιχειρήσεις*

Η Γερμανία, λόγω του σημαντικού κόστους που συνεπάγονται η συντήρηση και η ανάπτυξη των ζωνών της εθνικής φυσικής κληρονομιάς, αποφάσισε να μεταβιβάσει εκ χαριστικής αιτίας μέχρι και 125 000 εκτάρια τέτοιων ζωνών στα ομόσπονδα κράτη της (Länder), στους φορείς που έχουν ιδρύσει τα Länder αυτά, στο Deutsche Bundesstiftung Umwelt (Γερμανικό Ίδρυμα Περιβάλλοντος) και σε άλλους φορείς προστασίας του περιβάλλοντος. Οι αποκτώντες τις εκτάσεις αυτές θα πρέπει να τηρούν ορισμένες υποχρεώσεις περιβαλλοντικού δικαίου και να αναλάβουν τα έξοδα μεταβίβασης και τα έξοδα συντήρησης των ζωνών αυτών, καθώς και τους κινδύνους που προκύπτουν από τη ρύπανση ορισμένων τόπων. Σε περίπτωση που τα έσοδα από την επιτρεπόμενη εκμετάλλευση των σχετικών εκτάσεων γης θα υπερβαίνουν τα πραγματικά έξοδα, η διαφορά θα πρέπει να καταβάλλεται στο Γερμανικό Δημόσιο ή να επενδύεται σε μέτρα διατήρησης της φυσικής κληρονομιάς.

Επιπλέον, η Γερμανία είχε προβλέψει τη δυνατότητα χρηματοδότησης ορισμένων μεγάλων έργων για την προστασία του περιβάλλοντος. Τα σχετικά σχέδια μπορούσαν να υποβάλλονται από κάθε ενδιαφερόμενο, από κοινού με το αρμόδιο Land, αλλά η διεύθυνση του έργου μπορούσε να ανατίθεται μόνο σε κρατικούς φορείς ή σε οργανώσεις προστασίας του περιβάλλοντος. Η χρηματοδότηση της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης δεν μπορούσε να υπερβαίνει το 75 % του κόστους του σχεδίου και τα Länder ή οι έχοντες τη διεύθυνση των έργων μπορούσαν να καλύψουν τις υπόλοιπες δαπάνες, ενώ το 10 % έπρεπε να καλύπτεται οπωσδήποτε από τον έχοντα τη διεύθυνση της εκτέλεσης του έργου. Οι ιδιωτικοί φορείς διατήρησης του περιβάλλοντος είχαν τη δυνατότητα, με την επιφύλαξη των περιβαλλοντικών περιορισμών που επέβαλλε η κυβέρνηση ως προς την εκμετάλλευση των σχετικών ζωνών, να αποκομίζουν έσοδα από τις εκτάσεις γης που θα διαχειρίζονταν, για παράδειγμα από τη μίσθωση κυνηγετικών ή αλιευτικών εκτάσεων, από τις πωλήσεις ξυλείας στο πλαίσιο δραστηριοτήτων συντήρησης δασών και από τον τουρισμό. Οι δαπάνες πάντως έπρεπε να καλύπτονται από τα έσοδα κάθε σχεδίου και, αν τα έσοδα υπερέβαιναν τις δαπάνες, η διαφορά έπρεπε να καταβάλλεται στο Γερμανικό Δημόσιο.

Η Γερμανία κοινοποίησε το 2007 τα δύο αυτά μέτρα στην Επιτροπή και υπολόγιζε ότι η Επιτροπή θα αναγνώριζε ότι δεν επρόκειτο για κρατικές ενισχύσεις. Η Επιτροπή όμως αποφάσισε το 2009 ότι τα επίμαχα μέτρα συνιστούσαν μεν κρατικές ενισχύσεις, αλλά ήταν συμβατά με την κοινή αγορά¹.

¹ Απόφαση C(2009) 5080 τελικό της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 2009, σχετικά με την κρατική ενίσχυση NN 8/2009 που χορηγήθηκε από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και σχετικά με το καθεστώς κρατικών ενισχύσεων που συνίστανται αφενός στην εκ χαριστικής αιτίας μεταβίβαση ορισμένων εκτάσεων της φυσικής κληρονομιάς οι οποίες ανήκουν στο Γερμανικό Δημόσιο και αφετέρου σε ορισμένα μέτρα στήριξης μεγάλων έργων για την προστασία του περιβάλλοντος (EE C 230, σ. 1).

Κατόπιν αυτού η Γερμανία άσκησε προσφυγή ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και ζήτησε την ακύρωση της απόφασης της Επιτροπής. Η Γαλλία, οι Κάτω Χώρες και η Φινλανδία παρενέβησαν στη δίκη υπέρ της Γερμανίας. Κατά τη Γερμανία, η Επιτροπή κακώς χαρακτήρισε τις οργανώσεις προστασίας του περιβάλλοντος –που, κατά τη Γερμανία, δεν επιδιώκουν σκοπό οικονομικής φύσης και ασκούν δραστηριότητα που εξυπηρετεί το γενικό συμφέρον– ως επιχειρήσεις, κατά την έννοια του δικαίου της Ένωσης που διέπει τις κρατικές ενισχύσεις, και κακώς διαπίστωσε ότι τα επίμαχα μέτρα παρέχουν πλεονεκτήματα στις οργανώσεις αυτές.

Με τη σημερινή απόφαση το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει την προσφυγή της Γερμανίας.

Μολονότι η δραστηριότητα της προστασίας του περιβάλλοντος, η οποία αποτελεί το αντικείμενο των επίμαχων μέτρων, έχει αποκλειστικά και μόνο κοινωνικό χαρακτήρα και δεν αποτελεί οικονομική δραστηριότητα, καλώς η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι οργανώσεις προστασίας του περιβάλλοντος ασκούν και άλλες δραστηριότητες, οι οποίες έχουν οικονομικό χαρακτήρα και σε σχέση με τις οποίες οι οργανώσεις αυτές πρέπει να θεωρούνται ως επιχειρήσεις. Συγκεκριμένα, οι οργανώσεις προστασίας του περιβάλλοντος, με τις δραστηριότητες που επιτρέπονται στο πλαίσιο των επίμαχων μέτρων –όπως είναι η πώληση ξυλείας, η μίσθωση κυνηγετικών ή αλιευτικών εκτάσεων και ο τουρισμός– προσφέρουν άμεσα υπηρεσίες και προϊόντα εντός αγορών στις οποίες επικρατεί ανταγωνισμός. Με τις δραστηριότητες αυτές, οι εν λόγω οργανώσεις εξυπηρετούν ένα άλλο συμφέρον, το οποίο διαφέρει από τον αποκλειστικά κοινωνικό σκοπό στον οποίο αποβλέπει η προστασία του περιβάλλοντος. Αφού οι οργανώσεις προστασίας του περιβάλλοντος, κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων αυτών, λειτουργούν ανταγωνιστικά προς επιχειρηματίες που επιδιώκουν κερδοσκοπικό σκοπό, δεν έχει καμία σημασία το γεγονός ότι οι οργανώσεις αυτές προσφέρουν τα αγαθά και τις υπηρεσίες τους χωρίς κερδοσκοπικό σκοπό.

Επιπλέον, καλώς η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η εκ χαρακτηριστικής αιτίας παραχώρηση εκτάσεων γης με δυνατότητα εμπορικής εκμετάλλευσης συνιστά πλεονέκτημα για τις οργανώσεις προστασίας του περιβάλλοντος. Συγκεκριμένα, το μέτρο αυτό ευνοεί τις οργανώσεις αυτές έναντι άλλων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους οικείους τομείς και οι οποίες θα ήσαν υποχρεωμένες, προκειμένου να μπορούν να ασκούν τις ίδιες οικονομικές δραστηριότητες, να πραγματοποιήσουν επενδύσεις για την απόκτηση γαιών. Η ανάγκη να λαμβάνονται υπόψη οι απαιτήσεις της προστασίας του περιβάλλοντος δεν μπορεί, όσο και αν είναι θεμιτές οι απαιτήσεις αυτές, να αποτελέσει δικαιολογητικό λόγο για την εξαίρεση τέτοιων επιλεκτικών μέτρων από το πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης που διέπει τις κρατικές ενισχύσεις. Εξάλλου, ορθώς η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ούτε από τη νομολογία που διαμορφώθηκε με την απόφαση Altmark², κατά την οποία ένα κρατικό μέτρο υπέρ επιχείρησης στην οποία έχει ανατεθεί η παροχή υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος μπορεί, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να μη χαρακτηρίζεται ως κρατική ενίσχυση, προκύπτει η δυνατότητα χαρακτηρισμού των επίμαχων εν προκειμένω μέτρων ως μέτρων που δεν συνιστούν κρατικές ενισχύσεις.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Κατά της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου μπορεί να ασκηθεί αναίρεση, περιοριζόμενη σε νομικά ζητήματα, ενώπιον του Δικαστηρίου, εντός δύο μηνών από της κοινοποίησώς της.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή ακυρώσεως αποσκοπεί στην ακύρωση πράξεων των οργάνων της Ένωσης που αντιβαίνουν στο δίκαιο της Ένωσης. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα κράτη μέλη, τα όργανα της Ένωσης και οι ιδιώτες μπορούν να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου ή του Γενικού Δικαστηρίου. Αν η προσφυγή είναι βάσιμη, η πράξη ακυρώνεται. Το καθού όργανο της Ένωσης οφείλει να καλύψει το ενδεχόμενο κενό δικαίου που δημιουργεί η ακύρωση της πράξεως.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Γενικό Δικαστήριο

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

² Απόφαση της 24ης Ιουλίου 2003, [C-280/00](#), Altmark Trans και Regierungspräsidium Magdeburg· βλ. επίσης Ανακοινωθέν Τύπου αριθ. [64/03](#).